

SIILINJÄRVEN KUNTA

Sosiaali- ja terveystalvelut

HENKILÖKOHTAINEN APU

Henkilökohtaisen avun alkukartoitus ja päiväkirja

Vaikeavammaisen henkilö

Vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Henkilö tarvitsee toistuvasti toisen henkilön apua, eikä avuntarve johdu pääasiassa ikääntymisestä johtuvista sairauksista tai toimintarajoituksista.

Ikääntymiseen liittyvä vaikeavammaisuus tulee erottaa normaaliksi katsottavasta ikääntymisestä. Vamma tai sairaus on osoitettava lääkärinlausunnolla, jota käytetään asiakkaan toimintakykyä arvioitaessa ja tukena päätöstä tehtäessä.

Lapset ja henkilökohtainen apu

Vaikeavammaisten lasten osalta henkilökohtaista apua voidaan myöntää vain tilanteissa, joissa lapsi muutoin, jos hänellä ei olisi vammaa tai sairautta kykenisi toimimaan ikätasoon nähden itse. Ensisijaisesti tällöin on kyse kodin ulkopuolella tapahtuvasta toiminnasta. Vanhempien lapsilleen antama hoiva ja huolenpito eivät ole lain tarkoittamaa avustamista, eikä sitä toteuteta henkilökohtaisen avun turvin.

Henkilökohtainen apu

Henkilökohtaisella avulla vammaispalvelulain (380/1987) mukaisesti tarkoitetaan apua niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminnoissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei selviä niistä osittain tai kokonaan vammansa tai sairautensa vuoksi. Henkilökohtainen apu on vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toiminnoissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Henkilökohtainen apu ei ole hoivaa, hoitoa tai valvontaa. Lähtökohtana henkilökohtaisessa avussa on asiakkaan määrittelemä sisältö palvelulle. Henkilökohtaisen avun palvelun tarkoituksena on kannustaa asiakasta mahdollisimman itsenäiseen suoriutumiseen ja omatoimisuuteen päivittäisissä toiminnoissa.

Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä toteuttamaan omia valintojaan edellä mainittuja toimia suorittaessaan. Henkilökohtaisen avun järjestäminen edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määrittellä avun sisältö ja toteutustapa.

Henkilökohtaisen avun käyttö edellyttää ihmiseltä kykyä tehdä omaan elämään liittyviä päätöksiä sekä kykyä johtaa ja ohjata tilannetta ja toimintaa, jossa avustaja työskentelee ja saa ohjeensa vaikeavammaiselta henkilöltä.

Henkilökohtainen apu ei korvaa kotihoidon palveluja, eikä se ole siivouspalvelua. Henkilökohtaisen avustajan työtehtäviin voi sisältyä pienimuotoista siistimistä, mutta kodin säännöllinen siivous tulee teettää ulkopuolisella taholla. Sosiaalihuoltolain nojalla palvelun voi saada arvonlisäverottomana. Arvonlisäverottomat tukipalvelut tukevat asiakkaan kotona selviytymistä ja lisäävät elämänhallintaa ja asumisen turvallisuutta omassa kodissa.

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

Palvelutarpeen arviointi toimii perustana hakemukselle sekä on pohjana palvelusuunnitelman laatimiselle, tämän vuoksi se on syytä tehdä huolella. Henkilökohtaisen avun palvelutarpeen kartoittamista varten, sinun tulee valmistautua etukäteen miettimällä päivittäistä selviytymistäsi ja avuntarvettasi eri tilanteissa täyttämällä tätä päiväkirjaa.

Tunnet itse parhaiten päivittäisen elämäsi ja yksilöllisen avuntarpeesi. Mieti ensin, mistä askareista selviydyt itsenäisesti tai hitaasti apuvälineiden turvin. Kirjaa myös ne tehtävät, jotka ovat kuuluneet perheenjäsenillesi tai läheisillesi.

Pohdi, mitä asioita teet ja haluat tehdä päivittäin, viikoittain tai kuukausittain ja missä ja kuinka paljon tarvitset apua. Voit käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Ruokailu ja ruoanlaitto: Tarvikkeiden hankinta ja ruoan valmistus
- Hygieniasta huolehtiminen: Wc-käynnit, peseytyminen, saunassa käynti, parranajo tai hiusten laittaminen, meikkaaminen.
- Pukeutuminen: Vaatteiden kunnon ja puhtauden tarkistaminen, vaatteiden korjaaminen ja esille ottaminen.
- Pyykkihuolto: Pyykkien lajittelu, nappien ompelu, silittäminen, pyykin levittäminen.
- Kodin puhtaudesta huolehtiminen: Päivittäinen kodin järjestyksen ylläpito, vuoteen sijaaminen, tiskaaminen.
- Kotona liikkuminen: Asunnon ja asuinympäristön esteettömyys ja turvallisuus.
- Kodin ulkopuolella liikkuminen: Asunnon sijainti, päivittäinen asiointi (pankki, posti, lääkäri ym.), saattajan tarve, työ/opiskelu/harrastus matkat.

- Tiedonhallinta: Henkilökohtaisen postin lukeminen, asiapapereiden arkistointi, laskujen maksaminen, puhelimen käyttö, käyttöohjeiden lukeminen.
- Työstä ja/tai opiskelusta selviytyminen
- Yhteiskunnallinen osallistuminen ja vuorovaikutus: Yhdistystoiminta, tilaisuuksiin osallistuminen, läheisten tapaaminen.

OMAN AVUN TARPEEN ARVIOINTI – PÄIVÄKIRJA

Nimi ja ikä	
Asumismuoto	
Samassa taloudessa asuvat henkilöt	
Toimintakykyyn vaikuttava sairaus/vamma ja milloin diagnoosi on annettu	
Tämän hetkiset palvelut/etuudet (esim, kotihoito, hoitotuki, kuntoutus, vakuutusyhtiöiden korvaukset.)	
Käytössä olevat apuvälineet	
Säännölliset menot (esim.harrastukset) Ilmoita kesto ja kuinka usein vko/kk.	

OHJEET KIRJAAMISEEN

Pidä päiväkirjaa 4-7 päivän ajan ja kirjaa tarkkaan ylös seuraavat asiat:

- Mistä asioista selviydyit itsenäisesti päivän aikana
- Mistä asioista selviydyit hitaasti tai apuvälineen turvin
- Kellonaika, milloin tarvitsit apua
- Millaista apua tarvitsit (esim. fyysinen avustaminen/Sanallinen ohjaus)
- Mihin tarvitsit apua
- Paikka missä tarvitsit apua
- Kuka avusti tai opasti
- Kuinka kauan avustaminen tai opastaminen kesti

Kirjaa myös ylös asioita, joita olisit tehnyt, jos olisit saanut apua niiden tekemiseen.

Esimerkkikirjaus:

1. Päivä

klo 9.30 Tarvitsin apua asioidessa Kelassa, ystävä auttoi näppäilemään tietokoneelle tarvittavat tiedot. Aikaa kului 10 min

klo 10.15 Tarvitsin apua kaupassa ruokaostoksilla. Ystävä ojensi tuotteita hyllystä ja luki tuoteselosteita ja auttoi kantamaan ostokset. Aikaa kului 1h.

Klo 12.00 Tarvitsin apua kotona ruoan laitossa. Ystävä auttoi kasvisten pilkkomisessa ja astioiden nostelussa. Aikaa kului noin 30 min.

Tänään tiskasin ilma apua. Olisin maksanut laskuja, mutta en saanut tähän apua.

Kun olet kirjannut seurantajakson ajalta ylös apuun liittyvät tapahtumat, siirrä ajat alla olevaan taulukkoon. Merkitse taulukkoon X tai mustaa kyseinen ruutu kellon ajan kohdalta, jolloin olet tarvinnut avustajaa tai saanut toisen ihmisen apua. Ajan kulumista tarkastellaan 30 minuutin tarkkuudella.

Klo	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
00.00							
00.30							
01.00							
01.30							
02.00							
02.30							
03.00							
03.30							
04.00							
04.30							
05.00							
05.30							
06.00							
06.30							
07.00							
07.30							
08.00							
08.30							
09.00							
09.30							
10.00							
10.30							
11.00							
11.30							
12.00							
12.30							
13.00							
13.30							
14.00							
14.30							
15.00							
15.30							
16.00							
16.30							

klo	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
17.00							
17.30							
18.00							
18.30							
19.00							
19.30							
20.00							
20.30							
21.00							
21.30							
22.00							
22.30							
23.00							
23.30							
Yhteensä							

Yhteensä

Laske viimeiselle riville, kuinka monta tuntia päivässä tarvitset apua yhteensä.